

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Per appositam conditionem in alijs materijs à luxuria, paragraph. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

motionem, quod nunquam licet; influat, inquam, si non per veram causationem (volo enim abstrahere à speculativis disputationibus) certè per dictam potentiarum & actuum connexionem, ut ipsa experientia nimis clarè testatur. Quæ ratio, quia non militat in alijs materijs à luxuria, idè in illis potuimus voluntatis delectationem concedere, quod hic nulla ratione possumus.

a *Paſq. p. 2. d. 109. c. 3. tr. 3. d. 6. sec. 4.*

Basil. Pont. lib. 10. de matr. c. 16. §. 2. nu. 8.

b *Castrop. t. 1. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 2. n. 6. contra Sanch. li. 9. de Matr. d. 47. nu. 1. & li. 1. in dec. c. 2. à n. 31.*

2. Hinc non licebit c delectari de pollutione habita in somnis, vel tibi soluto de copula maritali inter conjuges habita, quia licet hæc sine peccato fiant, & à malitia separentur, tamen illa delectatio præsens ferid suscepta, est ex se excitativa impuræ commotionis. Fateor tamen, posse te d gaudere de prædicta pollutione, & illam desiderare, ob ob finem bonum deoneratæ naturæ, atque etiam gaudere, vel desiderare, ut legitimii conjuges debitum sibi reddant: nam illud prius non est delectari de pollutione, sed de pollutionis effectu, qui bonus est; & hoc posterius non est de copula delectationem sumere, sed copulam legitimam approbare, quod certè nihil continet impuritatis.

c *Sal. tr. 13. d. 6. sec. 32. n. 219. Basilus Pont. l. c. n. 13. Castrop. l. c. nu. 10. d. Idem ib. & innumeri apud Dianam p. 3. tr. 5. resol. 87. & apud Caramuel. in Reg. 8. Ben. num. 151.*

3. Vnum adverto, si gaudium vel desiderium sit tantum, ut degeneret in delectationem libidinofam, cum tuo

consensu in illam, ne gaudium quidem vel desiderium fore licitum, idq; propter excitatam impuram delectationem, modo jam jam dicto.

§. III.

Per appositam conditionem in alijs materijs à luxuria.

Regula generalis sit hujusmodi. Sive res sit primò prohibita, jure positivo, sive secundò jure naturæ, à qua re separari, per abstractionem intellectus possit malitia, ut modo dictum est, sive tertio res sit eodem jure naturæ prohibita à qua separari malitia non possit, numquam est mortale, illam desiderare, & in ea delectari, si apponatur conditio. Exemplum primi est; *cuperem, vel cum delectatione cupio, hoc die Sabbati comedere carnes, si vetitum non esset; vel si concessus dies esset; vel si liceret; vel si non esset peccatum;* Huc reducitur, quando res est prohibita ex voto, ut si quis ita sentiat: *si non fuisset ingressus in religionem, non ingrederer; si non vovissem jejunium, comederem;* Exemplum secundi, *cuperem, vel cupio interficere latronem, si essem Iudex; furarer, si non esset peccatum; infamarem aliquem, si justam haberem infamandi causam, vel si liceret.* Exemplum tertij; *Mendacium proferrem, idolum adorarem, odio Deum haberem, seu cuperem, hæc facere, si non esset Dei offensam, si liceret &c.* Ratio omnium bonorum est, quia hæc est voluntas inefficax, quæ nihil ponit in esse, & cum illa benè stat efficax, & absoluta voluntas, quæ ad illa agenda nequaquam procedit. Sensus enim est, ego no-

ego nolo efficaciter & absolute comedere carnes die vetito; volo manere in religione; nolo furari; nolo prorsus Deum odio habere; quamvis si hæc omnia peccata non forent, hoc est, Dei & Domini mei offensæ, facile mea infirma voluntas in illa propenderet. Atque ex hac tertia parte regulæ vides, latius patere, ad amovendum peccatum apponere conditionem, quam solum per intellectum abstrahere; siquidem abstractio non potest haberi in rebus in se intrinsecè malis, ut §. 1. n. 3. vidimus; potest, ut jam dictum est, apponi conditio.

a *Vasq. p. 2. disp. 110. c. 2. Sayrus in clavi, lib. 8. c. 7. n. 21. & 29. Salas l. c. sec. 27. n. 108. Sa v. peccatum, n. 2. Bon. de matr. q. 4. p. 8. n. 21. b Caet. in summa, V. cogitationis peccata.*

2. Adverte duo; primò in duabus partibus hujus regulæ consentire ferè Doctores: at in parte tertia dissidere vehementer: nam Sanchez b, & Basilii Pontius c (quales Doctores!) contendunt esse mortale; Vasquez d & Castropalaus e (qualia item Doctorum lumina!) docent, mortale non esse, desiderare, appositæ prædictæ conditione, ea, quæ in se inseparabilia sunt à malitia; quorum posteriorum, quos nos sequimur, ratio est, quia argumentum, quod urget in prima & secunda parte regulæ, militat & in tertia; lege Castropalaum, qui adversariorum rationes optime diluit.

b Sanchez alios referens lib. 1. in Dec. c. 2. n. 23. c Basil. Pont. lib. 10. de matr. c. 16. n. 20. d Vasq. p. 2. d. 116. c. 2. e Castrop. alios referens t. 1. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 3. num. 4.

3. Adverte secundò, ex aliquo capite evenire aliquando, ut in his velleitibus (sic vulgò appellantur voluntates hæc inefficaces) peccetur mortaliter, ex pravo nimirum actuali aliquo affectu, à quo imperentur. Si quis enim sic ex animo dicat, *Cupio vindicari de meo inimico, si mihi liceret: odio haberem Deum, si non esset peccatum, &c.* aufert quidem malitiam per appositionem conditionis, sed si hi actus imperentur à vero odio inimici, & Dei, jam ex hoc capite peccata erunt mortalia. Nam propterea quia hic actus, *Destruerem Deum; destruerem inimicum, si non esset peccatum,* proficiscitur ab odio actuali Dei, vel inimici, ideo, ut idem Castropalaus f notat, semper erit peccatum, non ex se, sed ex principio, id est, ex odio actuali, unde procedit.

f *ib. num. 5.*

§. IV.

Per appositam conditionem in materia luxuria.

Regula præcedenti allata paragrafo, etiam valet a in hac materia. Quare si sic quis cuperet: *Fornicarer cum illa, nisi esset Dei offensæ: uxorem ducerem, nisi essem sacerdos, cum Berta me conjungerem, si mea esset uxor, &c.* non peccaret, quia per illam conditionem jam aufertur ab ijs actionibus malitia. Quamvis enim eam conditionem cognoscam nunquam ponendam, vel etiam fac impossibile esse, ut ponatur, tamen sufficit ad evitandum peccatum, si ego illas actiones absolute & efficaciter nolim, ut modo b de alijs materijs dictum est.

a Castrop. *ibid.* b *sup. §. 3.*

2. Duos tamen hic scopulos cave,

Dddd

quam